N° 148. 1856.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Dingsdag 9 December.

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags. Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ 3, franco per post ƒ 3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens, op den dag der uitgave.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte of doodbekendmakingen enz., van één tot zes regels ƒ 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent.
Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.
Voor elke plaatsing moet 35 cent voor zegel worden betaald. De betaling geschiedt kontant.

Editie van maandag avond 8 ure.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 8 december.

Ll. zaturdag hebben de leden van de 1ste afdeeling van Het metalen kruis, alhier gevestigd, en eenige officieren van het garnizoen, geregtigd tot het dragen van dat kruis, op den jaardag van hunnen veldmaarschalk zich vriendschappelijk aan een diné vereenigd; waar het voormalig kameraadschap is herdacht en menige toast is gedronken voor het welzijn van koning en vaderland, op de eendragt van het nederlandsche volk, als de ware steun van den staat, en op de goede harmonie tusschen schutterijen en het nederlandsche leger.

Ll. zaturdag avond werd te Vlissingen eene serenade gebragt aan den directeur en kommandant der marine H. Ferguson, door het korps hoornblasers van het regement infanterie aldaar in garnizoen, en vervolgens door de muzikanten der dienstdoende schutterij dier gemeente, welke laatste ook eene serenade bragten aan den kapitein-luit. J. de Haan, wegens hunne benoeming, respectievelijk tot vice admiraal en kapitein ter zee.

Uit Vlissingen wordt ons geschreven:

Jl. woensdag avond is met de stoomboot Stad Vlissingen alhier aangekomen de schout bij nacht in dienst van Z. M. den keizer aller Russen, Glasenapp, begeleid door den luitenant ter zee der 1ste klasse J. E. Buys. Na de maritieme etablissementen en de alhier aanwezige rijksschepen in oogenschouw te hebben genomen, is die hoofdofficier, welke op last zijner regering de nederlandsche marine inrigtingen bezigtigt, met het zelfde geleide vrijdag weder van hier vertrokken.

De leden van de eerste kamer der staten-generaal zijn ter vergadering aangeschreven tegen zaturdag 13 dezer.

Het Residentieblad zegt dat waarschijnlijk gevolg zal worden gegeven aan het plan, om de Middellandsche met de Oostzee in onmiddelijk verband te brengen door een spoorweg welke ons land zou doorsnijden; een spoorweg tusschen Marseille en Hamburg of Lubeck, eene verlenging alzoo van Breda uitgaande noordoostwaarts door Nederland, waaraan alsdan de voor onze noorderlijke provincien geprojecteerde spoorwegen zich zouden aansluiten.

Luidens een met de jongste mail bij het departement van kolonien uit Suriname ontvangen berigt, gedagteekend 5 november jl., was de gezondheidstoestand voldoende en heerschte rust en orde allerwege.

Benoemingen en besluiten.

Bij Zr. Ms. besluit van 29 nov., is aan den heer mr. W. F. Rochussen, *secretaris bij hoogstdeszelfs gezantschap te Berlijn*, vergunning verleend tot het aannemen en dragen van het ridderkruis der orde van den Rooden Adelaar 4de kl., hem door Z. M. den koning van Pruissen geschonken.

— Bij Zr. Ms. besluit van 28 nov., is de heer P. van Rees, laatst resident van Batavia, als speciaal commissaris des konings belast met eene buitengewone zending naar Venezuela.

— Bij Zr. Ms. besluit van 4 dezer, is de officier van administratie der 1ste kl. J. J. Tam, op pensioen gesteld ad f 1000; voorts zijn met gemeld tijdstip, in het korps officieren van administratie bij 's rijks zeemagt,

bevorderd: tot officier van administratie der 1ste klasse, de offic. van admin. der 2de kl. J. A. L. den Ouden; tot offic. van admin. der 2de kl., de offic. van admin. der 3de kl. J. W. van der Wulp en J. P. Runckel; tot adjunct-admin. de scheepsklerk J. F. J. Mahieu, met bepaling dat hij zal worden gerangschikt tusschen de adj.-administrateurs W. H. F. Vogel en A. J. Looijen; benoemd: tot offic. van adm. 3de kl. de adj.-adm. G. H. C. van Nuijs en J. H. Appelius van Hoboken; en tot scheepsklerken de jongelingen C. Eeg, J. G. Bebelaar, G. D. van Werdt, M. D. L. Hereveld. — Aan den kapit. ter zee J. P. Woutersz, een pensioen verleend van f 1800; benoemd onder eervolle afvoering uit het korps zee-officieren, tot inspect. voor 's rijks stoomvaartdienst den kapt-luit. ter zee H. Huijgens; tot insp. voor de art. *der mar. den luit ter zee 1ste kl. W. de Fremery; tot int. der* quarantaineplaats de Tien Gemeten, den luit. ter zee 1ste kl. A. H. Huysman, allen tijdelijk met voorschrevene betrekkingen belast; bevorderd tot vice-adm., de schouten-bij-nacht H. Ferguson en J. F. D. Bouricius; tot kapts. ter zee, de kapt. luits. ter zee J. de Haan en J. May; tot kapt. luits. ter zee, de luits. ter zee 1ste kl. H. P. Arkenbout Schokker, O. A. Uhlenbeck, P. A. Matthijsen en A. F. Siedenburg; tot luits. ter zee 1ste kl., de luits. ter zee 2de kl. J. A. H. Hugenholtz, H. Schokker, jhr. J. C. H. Clifford Kocq van Breugel, A. A. 's Graeuwen, J. J. A. D. Phaff, J. L. Nierstrasz, J. H. K. Croes, H. E. Bunnik, B. D. van Trojen, W. Enslie, D. H. Buys, P. F. Bezemer, J. J. Boelen en A. N. L. Koops; tot luits. ter zee 2de kl., de adelborsten 1ste kl. P. J. van Druijnen, J. M. L. A. P. Wirix, J. A. P. J. de Roy van Zuidewijn, W. M. Visser, H. Dijserinck, L. F. H. Tuckermann, C. A. C. van Kervel, A. J. A. Kellner, D. G. E. Wolterbeek Muller, G. C. C. Thierens, J. M. Brevet, H. P. König, jhr. J. A. Röell, K. W. E. van Leschen, A. G. M. van Emde, T. C. Gobée, C. A. Bosch, jhr. J. M. Clifford Kocq van Breugel en jhr. C. H. O. van Heemskerk van Beest; hebbende Z. M. zich voorbehouden, om den luit. ter zee 2de kl. D. J. Brouwer, die door zijne uitlandigheid niet in de mogelijkheid is geweest het examen tot luit. ter zee 1ste kl. af te leggen, op nader door den minister van marine te doene voordragt, met behoud zijner rangopvolging, tot laatstgemelden rang te bevorderen, na dat hij het examen voor dien rang voldoende zal hebben afgelegd. — De 2de luits. J. H. van Roijen en G. S. C. Klerk, van het 1ste en J. C. Fricke, van het 3de regem. inf., in rang en ancienneteit overgeplaatst bij het wapen der inf. van het leger in Oost-Indie.

— Bij Zr. Ms. besluit van den 27 november jl. is bepaald dat bij afzonderlijke dagorders zoo in Oost-Indie als in Nederland, eervol zullen worden vermeld:

a. de luitenant ter zee der 2de klasse, eerste officier aan boord van 's rijks stoomschip Samarang, P. Roodzant, wegens zijnen moed en zijn beleid en het gepast manoeuvreren, op den 21 mei en den 11 junij 1856, gedurende een treffen van dien bodem, waarover hij tijdelijk het bevel voerde, met de zeeroovers in de baaijen Djiko-Sabang en Djiko-Sagoe van het eiland Banka (residentie Menado); en

b. de luitenants ter zee der 2de klasse, jhr. F. L. F. K. van Pestel en R. Star Busman, mitsgaders de machinist der 2de klasse N. L. Fürber, wegens hun gehouden moedig gedrag, respectievelijk als kommandanten der gewapende sloepen, gedurende het hierboven bedoelde treffen met de zeeroovers.

— Z. M. heeft bij besluit van den 5 dezer goedgevonden, te benoemen: bij het 1ste regement dragonders, tot majoor, den ridmeester der 1ste klasse J. W. Copes van Hasselt, adjudant bij het korps: bij het 5de regement dragonders, tot ridmeester van de 3de klasse (naar ouderdom van rang), den 1sten luitenant A. O. H. baron Gansneb genaamd Tengnagel, van den staf van het wapen, werkzaam bij de Koninklijke akademie voor de zee- en landmagt; tot 1sten luitenant (naar ouderdom van rang) den *2den luitenant H. Stellingwerff,* van het korps.

Kerk- en schoolnieuws.

Na verkregene vrijheid tot het beroepen van eenen elfden predikant, is donderdag avond door den algemeenen kerkeraad der nederduitsche hervormde gemeente te 's Gravenhage opgemaakt een negental van predikanten, bestaande uit de heeren: B. ter Haar Romenij, te Gouda; J. F. Blaauw, te Rotterdam; P. G. te Winkel, te Bennebroek; Dr. Th. K. M. von Baumhauer, te Zutphen; Dr. L. W. E. Rauwenhoff, te Dordrecht; J. J. van den Broek, te Hoorn; A. J. P. Oort, te Alkmaar; T. Poortman, te Zwolle, en F. T. de Mazure, te Drempt.

Marine en leger.

Aan boord van Zr. Ms. korvet met stoomvermogen Prinses Amelia, kommandant de kapitein-luitenant ter zee W. H. A. Wesselink, te Vlissingen liggende, zijn nog geplaatst om in de bovenrol naar Oost-Indie te worden overgevoerd de officieren van gezondheid der 3de klasse F. J. G. A. Smeets en jhr. M. C. F. J. de Rotte. Het vertrek van dien bodem is bepaald op den 15 dezer.

Burgerlijke stand.

Middelburg.

Eerste huwelijks afkondiging den 7 december: J. Baijers, jm. 28 j. met C. Breitenmosser, jd. 24 j. D. van Paassen, jm 21 j. met W. Polderman, jd. 20 j.

Vlissingen, van 29 november tot 6 december.

Gehuwd: B. Hemmekan, jm. 24 j. met S. P. Verlaat, jd. 26 j.

Bevallen: B. Dommisse geb. Engelse, z. C. Sturm geb. Baarentse, z. M. Bakker geb. Barentsen, z. J. M. van Dierendonck geb. Buitendijk, d.

Overleden: P. Proost, weduwn. van H. Belderbos, 82 j. J. B. van Opberger, weduwn. van M. Meulenaere, 82 j. A. C. M. van Dalsum, d. 5 w. J. Stuart, wed. van S. Stelders, 69 j. S. van Erpen, vrouw van G. H. Dries, 55 j.

Goes, van 29 november tot 6 december.

Gehuwd: P. Jaussens, weduwn. 64 j. met F. Robijn, wed. 53 j.

Bevallen: M. Vertregt geb. Wisse, d. C. Verhage geb. de Ridder, z. A. J. Snoep geb. van Appeldoorn, z. J. van Blitterswijk geb. de Wijs, z. (levenl.) A. Poulusse geb. Smits, z. (levenl.)

Overleden: J. Donk, man van M. Kuiffel, 49 j. J. Hageman, wed. van G. Minders, 79 j. G. Wissel, d. 1 m. G. Stevens, man van J. M. Smits, 52 j. M. J. de Bruijne, z. 4 j.

Zierikzee, van 29 november tot 6 december.

Gehuwd: P. de Vries, jm. 27 j. met J. M. Voorloop, jd. 33 j. J. C. van der Linde, jm. 23 j. met N. de Vos, jd. 24 j. A. J. Juin, jm. 25 j. met A. C. Teyzelaar, jd. 36 j. J. M. Nidelstein Walter, jm. 31 j. met C. A. den Boer, jd. 31 j.

Bevallen: E. van den Hoek geb. Sies, z. M. de Graaf geb. van Sas, d. P. Slegt geb. Taberné, z. M. de Rijke geb. Weda, d. M. B. Pijpeling geb. Kashoek, d. M. Douw geb. Hogerheyde, z.

Overleden: T. van der Mussele, weduwn. van C. E. Verbeyde, 60 j. G. Horrevoets, d. 12 dagen, M. van de Polder, vrouw van D. van der Vliet, 64 j. M. de Meulmeester, ongeh. vr. 47 j.

Afloop van verkoopingen.

Middelburg 26 november.

Eene hofstede met 17 bunders, 53 roeden, 90 ellen land. Verkocht voor f 20,421.

Onderscheidene perceelen, te zamen groot 11 bund., 60 roed., 90 ellen wei- en bouwland enz. Verkocht voor f 14,526,65.

— Bij de opgave van de inzet te Schoondijke, op 27 november jl. van onderscheidene vaste goederen (in ons no. van 29 november jl.) staat abussivelijk opgegeven dat de hofstede, perceel no. 10, en het bouwland, no. 11, vereenigd zijn gebragt op f 12,800, terwijl het 13de perceel, groot 9 bunders, 71 roeden, 40 ell. bouw- en weil. en tuin f 12,600 zou hebben opgebragt.

Gemelde drie perceelen zijn echter gezamenlijk gebragt op f 12,800.

Meteorologische waarnemingen,

gedaan op 's rijks werf te Vlissingen, des middags 12 ure.

November — december 1856.

Datum.	Wind. Rigting.	Wind. Kracht.	Barometer bij 0°	Thermometer C.	Betrekkelijke Vochtigheid.	Spanning van den damp.	Regen.	Laagste temperat.	en verschil met de hoogste.	*Aanmerkingen.*
30	W. t. N.	3	754.5	7.0	0.89	5.33	0.1	0.5	+ 5.0	betrokken. 1
1	W. t. N.	3	759.7	8.5	0.78	4.73	0.5	0.0	» 2.5	bewolkt. 2
2	Zuid.	2	762.9	8.0	0.90	4.51	0.0	+1.8	» 3.8	dik betrokken. 3
3	ZWest.	2	758.7	7.0	0.95	5.32	0.2	-1.5	» 5.5	dik betr. sneeuw.
4	Z. Zw.	2	767.5	7.0	0.70	3.91	0.1	-3.5	» 9.0	dik betrokken. 4
5	Z. Zw.	2	757.3	8.0	0.95	5.83	0.1	-1.0	» 5.0	betr. dooijend.
6	ZWest.	3	755.2	9.5	0.85	8.19	0.6	-1.0	»12.0	betr. bew. 's n. r.

1 's nachts vorst daarna sneeuw en dooijend. 2 's nachts vorst en ve sneeuw. 3 's avonds sneeuw, 's nachts vorst. 4 eerst dooijend daarna vor-

Staten-generaal.

Tweede kamer. Zitting van 4 december.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over afdeeling VII (onderwijs) van hoofdstuk V.

De minister van binnenlandsche zaken zegt dat hij den inhoud der rede van den heer de Kempenaer, op gisteren gehouden, tot zeer weinige woorden kan terug brengen. Die spreker heeft namelijk het verwijt tegen hem gerigt, als of hij de beslissing der groote zaak nopens het onderwijs wil uitstellen, door de drie takken te gelijk te willen regelen, en die spreker heeft hem ten slotte twee vragen gedaan: 1. of hij nog van meening is die drie takken te gelijk te regelen, en 2. wanneer de ontwerpen zullen worden ingediend. De kamer, zijne exc. eerbiedigt dit regt volkomen, kan hem haar vertrouwen weigeren op grond van gebrek aan wil, aan bekwaamheid of ijver. Maar aan den anderen kant meent hij dat de kamer behoort te eerbiedigen zijne meening en overtuiging. De regeling van al de drie takken van het onderwijs is even gebiedend door de grondwet voorgeschreven. Het moge waar zijn dat het lager onderwijs op dit oogenblik de meeste behartiging verdient en de gemoederen in beweging brengt, het is even zeer waar dat er behoefte bestaat aan de regeling van het middelbaar onderwijs en groote behoefte aan die van het hooger onderwijs. De minister moet dus bij zijn voornemen blijven, om die regeling te gelijk te doen plaats hebben. Daaruit volgt nog niet dat die regeling bij één ontwerp te gelijk zal geschieden, maar er zullen drie verschillende ontwerpen worden aangeboden. Omtrent de tweede vraag heeft hij reeds vroeger gezegd dat hij geene belofte mogt afleggen, van welker vervulling hij niet zeker was. Hij heeft daarvoor ook de redenen opgegeven, maar als men wil vertrouwen stellen in hetgeen hij beloven kan, dan geeft hij gaarne de verzekering dat zoo hij bij krachten en gezondheid blijft, de genoemde wetten binnen drie maanden zullen worden aangeboden en hij hoopt, dat dus, gelijk hij reeds vroeger verklaard heeft, het ontwerp op het lager onderwijs nog in deze zitting zal kunnen behandeld worden. Overigens moet hij handhaven het standpunt waarop hij geplaatst is. Hij mag niet komen in eene discussie, waarbij de geheele regeling van het onderwijs in aanmerking komt. Door de discussien daaromtrent te rekken, zal men hem nog menig onaangenaam oogenblik kunnen berokkenen, maar hij kan niettemin van zijn standpunt niet afgaan.

De heer van der Veen bespreekt het lot der onderwijzers op de lagere scholen.

De heer Baud komt het voor dat de redevoering van den heer de Kempenaer, gisteren gehouden, inhoudende eene sommatie tot eene belofte, te hartstogtelijk en overdreven is. Ook spreker wil dat aan de voorschriften der grondwet worde voldaan, maar hij wil den wondheeler den tijd gunnen om den kranke de kunstbewerking te doen ondergaan.

De heer Blaupot ten Cate heeft zijne denkwijze over eenige hoofdpunten kenbaar gemaakt.

De heer Thorbecke bestrijdt den heer Baud, doch acht ook dat de heer de Kempenaer te ver is gegaan, om den minister te sommeren tot het bepalen van een tijdstip der indiening van de wet op het onderwijs.

De heer Kien is gezind met den minister van binnenlandsche zaken mede te werken eene wet op het onderwijs in overweging te nemen, en is dus ministerieel, in den zin niet alleen, om het gouvernement te ondersteunen, maar ook omdat hij gelooft dat de ondersteuning van het ministerie eene behoefte is, en vereenigt zich geheel met het aangevoerde door den heer Baud.

De heer Elout van Soeterwoude spreekt voor het regt van bijzonder onderwijs, en dringt aan op maatregelen dienaangaande, zoolang de wet op het onderwijs aanhangig is.

De minister van justitie zegt dat het ministerie zich niet over de beginselen van de in te dienen wet op het onderwijs uitlaat, omdat die zaak thans niet aan de orde is en betoogt het ondoelmatige van fragmentarische mededeelingen.

Nog voeren het woord de heeren van Zuylen, Groen, Band, Thorbecke, van Eck en van Nispen, waarna de algemeene beraadslagingen over afdeeling VII worden gesloten en die over de artikelen geopend. Artt. 82, 83 en 85 worden zonder, artt. 84 en 86 na eenige discussie aangenomen.

Zitting van 5 december.

In de zitting van heden heeft de commissie van rapporteurs voor het wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk V der staatsbegrooting voor 1855 (subsidie voor de Maatschappij van Weldadigheid) darromtrent haar eindverslag uitgebragt. De dag der beraadslagingen zal nader bepaald worden.

De verdere behandeling der begrooting voor binnenlandsche zaken wordt voortgezet.

Na de goedkeuring der artikelen 2 en 3, alsmede der beweegredenen werd het hoofdstuk zelf, waarvan het eindcijfer nu gebragt was tot f 5,771,134,02, in stemming gebragt. Daarbij verklaarden zich 32 stemmen voor en 32 tegen hetzelve, weshalve in eene volgende vergadering eene nadere beslissing genomen moest worden.

Tegen hebben gestemd de heeren: Zylker, Bots, Jespers, de Lom de Berg, Storm, van Nispen van Sevenaer, van Wintershoven, Meeussen, Thorbecke, van der Linden, Meijlink, van Eck, Dommer van Poldersveldt, Heemskerk, Bosscha, van Bosse, Hengst, Anemaet, Godefroi, de Limpens, van Akerlaken, Hoynck van Papendrecht, Luijben, van der Veen, Dullert, de Poorter, van Hoëvell, van Zuijlen van Nyevelt, ter Bruggen Hugenholtz, de Kempenaer, Beens en Sloet tot Oldhuis.

Afwezig waren de heeren Slicher van Domburg, Rochussen, Strens en Elout van Soeterwoude.

Daarna is hoofdstuk VI (departement voor de zaken der hervormde eeredienst enz.) in behandeling genomen. Over het hoofdstuk in het algemeen voerden het woord de heeren Reinders, Wintgens, van Bosse en de minister van hervormde eeredienst enz.

De afdeelingen van dit hoofdstuk gaven geene aanleiding tot beraadslaging; alle artikelen werden achtereenvolgens zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd,

Het hoofdstuk werd met 54 tegen 9 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren; Jespers, Storm, van Wintershoven, Meeussen, van Eck, Hengst, Reinders, van der Veen en Dullert.

Aan de behandeling van hoofdstuk VII (departement voor de zaken der roomsch-katholieke eeredienst) in het algemeen namen deel de heer Storm en de minister van roomsch-katholieke eeredienst.

De afdeelingen gaven geen stof tot beraadslagingen. Na de goedkeuring van alle artikelen werd het hoofdstuk met 52 tegen 10 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: Reinders, van der Veen, Dullert, Jespers, Storm, van Wintershoven, Meeussen, van Eck, Hengst en Westerhoff.

Zitting van 6 december.

In deze zitting is ingekomen een wetsontwerp tot ontginning van gronden voor den aanleg van een kunstweg in de Smilde.

De algemeene beraadslagingen over hoofdstuk VIII der staatsbegrooting van 1857 (departement van marine) zijn geopend.

Nadat daaraan hadden deelgenomen de heeren Dirks, Storm van 's Gravesande, ter Bruggen Hugenholtz, van Franck en van Eck; is, naar aanleiding van het op 5 dezer genomen besluit, hoofdstuk V der staatsbegrooting voor 1857 (departement van binnenlandsche zaken), waaromtrent alstoen bij de gehouden stemming de stemmen gestaakt hadden, op nieuw behandeld. Niemand vroeg daarover het woord.

Bij de daarop gehouden stemming verklaarden zich wederom 32 leden vóór en 32 leden tegen hetzelve. De stemmen alzoo ten tweeden male gestaakt hebbende, is overeenkomstig het voorschrift van het derde lid van art. 101 der grondwet, dit hoofdstuk der staatsbegrooting geacht niet te zijn aangenomen.

De zelfde leden waren tegenwoordig als in de vorige zitting en bragten ook hunne stemmen geheel eender uit. (Deze uitslag is door ons bereids zaturdag avond aan de geabonneerden op onze bulletins medegedeeld).

De algemeene beraadslagingen over hoofdstuk VIII (departement van marine) zijn daarna voortgezet.

De minister van marine bedankt de heeren Hugenholtz en Storm van 's Gravesande voor de belangrijke technische beschouwingen, door hen in het midden gebragt. Zij gelieven dit niet aan te nemen als eene oratorische figuur, maar hij, als burgerlijk persoon, kan niet dan opregte erkentelijkheid hebben voor elk deskundige, die hem licht wil verschaffen. Hij zegt dit onverdeeld, omdat hij niet verpligt is, het zoogenaamde stelsel te bespreken. Omtrent dat stelsel heeft men tegenspraak meenen te vinden in de memorie van toelichting en in die van beantwoording. De minister verzoekt de kamer zich te herinneren het tijdstip, waarop hij door het vertrouwen des konings aan het hoofd van het departement was gesteld. Het was juist het tijdstip, waarop de begrootingen der departementen aan het ministerie van financien moesten worden afgeleverd. Zoo hij op dat oogenblik al hoofd en kunde had gehad, om omtrent de zaak eene beslissing te nemen, zou hem daarvoor nog de materiele tijd ontbroken hebben. Hij herinnert al hetgeen over dat stelsel zoo in deze kamer als elders al in het midden is gebragt, op hoe vele punten deskundigen daaromtrent verschillen, en dan verzoekt hij, dat men ook te zijnen aanzien billijk zij, wanneer hij daaromtrent, nog geene bepaalde meening heeft. Alleen dit zal hij zeggen, dat door dit stelsel altijd eene belangrijke schrede is gedaan, en zijne exc. erkent, dank verschuldigd te zijn aan zijn ambtsvoorganger, die een stelsel heeft voorgedragen, dat geheel passende is in ons stelsel van staatsuitgaven.

De minister zal dit stelsel met voorzigtigheid volgen, ter voorkoming van kostbare proeven, welke soms mogten mislukken, maar dan wenscht hij ook van den anderen kant, dat de bezwaren niet overdreven mogen worden, en betoogt, dat de gebreken der Medusa en Montrado met betrekkelijk weinige kosten zijn hersteld. In andere landen zijn er ten deze grootere misrekeningen. Hij erkent, dat wij geene groote vloot noodig hebben, maar toch is het wenschelijk, dat een groot oorlogschip zee bouwe, al ware het alleen tegen de kapers, terwijl bij oorlog wij ons niet steeds van elke bescherming zullen kunnen onthouden. De minister is het niet geheel eens, dat het bij marine in de eerste plaats op geld aankomt. Met een goed personeel en slechte schepen kan men meer uitvoeren dan met goede schepen en een slecht personeel. Hij bespreekt vervolgens de circulaire bij zijne komst aan het departement uitgevaardigd. Die circulaire behoeft niet verdedigd te worden. Zij houdt aanmerkingen in op de dienst van marine, van het hoofd van het departement uitgaande. Toen zijne exc. aan het hoofd van het departement kwam, was zijn hart goed om alleen van lof en dank te spreken, maar hij heeft zich afgevraagd, wat nuttig voor de goede zaak was. Hij heeft met die circulaire eene overwinning op zich zelven behaald, en nu gelooft hij, dat die circulaire niet in de beoordeeling van de tweede kamer valt. Hij voegt er echter bij, dat hij zich verpligt heeft geacht daarover bij de discussie over het adres te spreken. Men heeft daarin gezien eene klagt tegen de officieren en hij was van oordeel, dat er voor die klagt geen aanleiding bestond. Het gebrek is ook niet doorgaans opgemerkt. Hij zou de laatste zijn, die op de nederlandsche zeeofficieren een blaam zou willen of kunnen werpen; maar bij de bemanning heeft men in den laatsten tijd meer gewaakt tegen de aanneming van slecht volk, zoo dat men van minder ongeregeldheid hoort, dan dit soms wel vroeger het geval is geweest.

Omtrent de uitzending van schepen naar Indië, zegt de minister, dat in het laatste jaar eene belangrijke bezending is gedaan. De Medusa, Phoenix, Merapi en de Madura zijn alle naar Indië gezonden, en binnen weinige dagen zal de korvet Prinses Amelia volgen. Het volgende jaar zullen Groningen, Bali, Soembing en minstens nog twee of drie krachtige schepen worden uitgezonden; zoo dat als in twee jaren 10 of 12 nieuwe stoomschepen worden uitgezonden, men alsdan voor die dienst al het mogelijke doet; althans meer dan in de laatste jaren het geval is geweest. Het is ook bekend, dat zich twee fregatten in de Middellandsche zee bevinden, eene uitmuntende oefenschool voor officieren en manschappen.

Omtrent de kustverdediging, zegt zijne exc., dat hij reden heeft te gelooven, dat die zaak spoedig tot eene beslissing zal komen. De commissie van defensie zal binnen kort worden opgeroepen.

Aan den heer van Lynden antwoordt de minister, betrekkelijk het schip de Koppemane, hetwelk uitsluitend bestemd zou zijn, om op het wegloopen der slaven te passen, dat bij den minister gedurende de weinige maanden, dat hij aan het bewind is, geene bijzondere berigten zijn ingekomen. Zoo wel in de Oost als in de West is de zeemagt onder het bevel van den gouverneur-generaal. Zijne exc. zou het af keuren, als een oorlogschip uitsluitend gebezigd wierd voor het bedoelde einde. Hij zal, zoo veel mogelijk, zorg dragen dat het schip op den duur niet zoodanige bestemming hebbe, altijd echter onder reserve van het opperbestuur van den gouverneur-generaal. De minister beantwoordt vervolgens eene vraag, vroeger door den heer van der Linden gedaan, namelijk omtrent de betaling der manschappen, bestemd om in Japan de Japannezen te onderwijzen. Die manschappen worden niet door de marine betaald, maar zijn alleen voor rekening van kolonien of liever van Japan. Ten slotte beantwoordt de minister de vraag van den heer van Eck, nopens het wetboek van krijgsvolk te water. De minister erkent, dat het overvloeit van leemten en verkeerdheden, en hij acht eene herziening van dat wetboek zeer noodzakelijk. Ook die taak zal op hem rusten, wanneer aan voor het oogenblik meer dringende behoeften zal voldaan zijn.

Onderscheidene leden, alsmede de minister, voeren nog het woord, waarna de algemeene beraadslagingen worden gesloten.

Na afhandeling der verschillende artikelen, wordt het hoofdstuk in zijn geheel aangenomen met 53 tegen 5 stemmen. Tegen, de heeren: Meeussen, Storm, van Hoëvell, Jespers en Reinders.

De zitting is alstoen gescheiden tot maandag ochtend ten 11 ure, als wanneer aan de orde zijn de beraadslagingen over hoofdstuk IX Z. (Nationale schuld).

Buitenlandsche tijdingen.

Engeland.

Londen 3 december. The standerd zegt dat lord Russell in den loop van januarij van zijne buitenlandsche reis alhier wordt terug verwacht en dan, na tot het pairschap verheven te zijn, de leiding der beraadslagingen in het hoogerhuis zal op zich nemen.

Duitschland.

Weenen 4 december. De Oesterreichische Correspondenz berigt dat de porte de oneenigheden betrekkelijk de uitvoering van het parijsche verdrag niet eenzijdig wil beslissen, maar voorgesteld heeft ze door onderling overleg van al de betrokken

[illegible] tot vereffeningen brengen. Op dezen weg, zegt het genoemde blad, mag men hopen tot eene wenschelijke afdoening der zaak te zullen geraken.

[illegible] merkwaardig gemaakt door een blijk van goedertierenheid jegens zijne italiaansche onderdanen, zijnde door Zijne Majesteit aan zeventig met staatsmisdrijf verdachte Lombardiers amnestie verleend, en verder de bezittingen der wegens politieke redenen uitgeweken Lombardiers geheel en onvoorwaardelijk van het in 1851 daarop gelegde sequester ontheven.

Berlijn, 3 december. De nederlandsche generaal Perponcher Sedlnitsky, door den koning met de orde van den Zwarten adelaar begiftigd, had zich herwaarts begeven om dit blijk van onderscheiding uit de handen van Z. M. te ontvangen, doch is onderweg overleden. Zijn stoffelijk overschot is gisteren per spoortrein in alle stilte alhier aangekomen en zal morgen ter aarde besteld worden met al die eerbewijzen, welke ten opzigte van een pruissischen generaal in acht genomen worden.

Frankrijk.

Parijs, 6 december. Men zegt dat op het congres niet over Neuchâtel zal worden gehandeld, daar dit eene zaak is die twee leden van het congres, namelijk Turkije en Sardinie, gansch niet aangaat; maar dat zij het onderwerp zal uitmaken van eene conferentie, opzettelijk daarvoor te Londen te houden door de mogendheden, welke in het jaar 1852 het londensche protokol betreffende Neuchâtel onderteekend hebben.

— De constitutionnel spreekt heden over het aanstaande congres en maakt de opmerking, dat de mogendheden het niet eens zijn over de uitlegging van het vredesverdrag en meent, dat ieder zijne eigene wijze van zien zal blijven vasthouden, doch dat men desniettemin door wederkeerige concessien tot eene overeenkomst zal geraken en dat de meerderheid eene beslissing ten dezen zal brengen. Van een anderen kant beweert men, dat de engelsch-oostenrijksche wijze van zien waarschijnlijk de bovenhand zal houden.

Omtrent den juisten dag, waarop dat congres zal bijeenkomen bestaat nog onzekerheid; men zegt nu weder, dat dit den 25 dezer zal plaats hebben.

— Naar men verneemt is de opstand op het eiland Sicilië bijna onderdrukt.

Luxemburg.

De dagbladen deelen de volgende proclamatie mede, die den 1 dezer te Luxemburg openbaar gemaakt is.

„Wij Willem enz. Luxemburgers! Wij hadden de kamer van afgevaardigden uitgenoodigd om op loyale wijze mede te werken, ten einde in de staatsregeling van 1848 eenige veranderingen te brengen, welke niet op de willekeur, maar op de voor het land verbindende verdragen gegrond zijn. Tot ons leedwezen is die medewerking, in weerwil van de welwillende en verzoenende pogingen van onzen veelgeliefden broeder en stedehouder, geweigerd geworden. Men heeft de goede bedoelingen der gematigde mannen verijdeld. Men heeft aan onze voorstellen de betamelijke ontvangst, zelfs wat den vorm betreft, niet bewilligd; men heeft hun onderzoek willekeurig belet. Onze waardigheid, onze prerogatieven en de regten des lands zijn op die wijze ten zeerste geschonden. Uit kracht van onze landsheerlijke regten en het besef van onze pligten jegens onze bondgenooten en jegens onze onderdanen, nemen wij derhalve de van onze kroon onafscheidelijke magt weder in bezit. Wij erkennen de door de verdragen aan het groot-hertogdom opgelegde verpligtingen, en wij verzekeren aan onze onderdanen het genot van waarachtige vrijheden en waarborgen.

Luxemburgers! De constitutie van 1848, het gewrocht van dagen van opgewondenheid en vrees, leed aan belangrijke gebreken. Wij zijn niet zoo gelukkig geweest van u door het orgaan uwer vertegenwoordigers aan eene verzoenende hervorming te zien deelnemen. Maar wij zijn overtuigd, dat diegenen onder u, welke in hun hart opregtelijk aan hunnen vorst en hun land gehecht zijn, de uitdrukking van onzen wil met voldoening en dat allen dien met eerbied en onderwerping zullen vernemen. Doet ons daardoor de voorvallen vergeten, die eene treurige herinnering bij ons hebben achtergelaten, en bewerkt door eendragt en vaderlandsliefde dat de vrijheden en waarborgen, welke wij u heden uit volkomen vrijen wil verzekeren, heilrijke vruchten voor het land dragen. Zoo zult gij u de vaderlijke zorg en toegenegenheid waardig betoonen, die wij steeds jegens u gekoesterd hebben en die wij ons gelukkig zullen achten jegens u allen en een iegelijk onder u te kunnen blijven koesteren.

's Gravenhage, 27 november. Willem."

Ingezonden stukken.

Eenige beschouwingen over den gezondheidstoestand van Nederland, en bijzonder van Middelburg.

(Vervolg.)

In al het boven behandelde der vijf opgenoemde punten, meenen wij voldoende aangetoond te hebben:

I. dat Middelburg geenszins te laag is gelegen en zijn bodem niet als ongezond moet worden aangemerkt; dat, ja de dampkring wel vochtig en koud, maar dat hij dit alleen, en dan ook ongezond is, in het najaar en den winter, wanneer er geen vorst of drooge noordoostelijke winden heerschen;

II. dat al de inwoners van Middelburg in goede steenen huizen wonen; maar dat er bij die der neringdoenden en der mindere burgerklasse ongemakken, ongerieven en hinderpalen, vooral bij de verhuurhuizen, aan verbonden zijn, die als zoovele schadelijke oorzaken voor de gezondheid en het leven der bewoners zijn aan te merken; gebreken intusschen, die gedeeltelijk zonder aanmerkelijke kosten verbeterd konden worden, maar die blijven bestaan uit onachtzaamheid of zorgelooze onkunde, terwijl andere hunnen oorsprong verschuldigd zijn aan gebrekkig onderhoud, aan onbehoorlijke verhuring en aan het verwaarloozen van zoo vele vereischten en noodwendigheden, welke voor de gezondheid en het leven een hoofdvoorwaarde zijn, gelijk wij die hebben opgenoemd;

III. dat de inwoners voornamelijk in twee der 16 stadswijken, te digt op of bij elkander wonen, hetgeen vooral van de huurhuizen moet gezegd worden;

IV. dat de inwoners, wel verre van zich schuldig te maken aan onmatigheid of weelderige uitspatting, integendeel gebrek lijden aan dierlijk voedsel, voor wat betreft den ambachtsman, den werkman en de geringere klasse, en

V. dat de stad geenszins te naauw of te beperkt is bebouwd, en dat men dit naauwelijks kan beweren van de weinige smalle doch korte straten die men er aantreft, hoezeer, het is waar, er in vele huizen, voornamelijk in de slaapvertrekken en die op de zolders, meestal in beslotene bedsteden, geen gezonde lucht gevonden wordt; doch van welke omstandigheid vele bewoners zelve de oorzaak zijn.

En nu is de vraag, vindt men alle deze gebreken ook niet in de veel gezonder steden, waarin betrekkelijk veel minder sterfte plaats heeft en een veel langer leven genoten wordt, zoo als in Leeuwarden, Zwolle en Groningen, eveneens de hoofdsteden van provincien, welke, gelijk Zeeland, aan de zee grenzen?

Voor zoo veel wij deze drie steden kennen, gelooven wij, dat er onder de mindere klasse der burgerij meer welvaart heerscht en er mitsdien minder gebrek en armoede geleden wordt dan te Middelburg, zoo dat zij er beter gevoed en beter tegen de koude gedekt zijn; dat er ook een beter toezigt op de woningen, op den toestand en op de bijzondere omstandigheden der armen gehouden wordt, en dat zij daarin zoo wel als door een geregelder uitdeeling van aalmoezen en liefdegaven doelmatiger geholpen en teregt gewezen worden, dan hier, bij zoo vele verschillende inrigtingen tot uitdeeling der liefdegaven, zonder onderling verband, mogelijk is; althans van twee dier steden meenen wij die verzekering te kunnen geven.

Maar wat er in geene dier steden, en welligt in geene stad der beschaafde wereld gevonden wordt, dan alleen te Middelburg, is de bedorvene lucht, die er bij windstilte en daarop volgende windverheffing, vooral in warme en heete dagen heerscht; en in deze vergiftige lucht, die den dampkring met de ergste miasmen voor het ontstaan van koortsen en van allerlei ziekten en kwalen bezwangert, meenen wij wel niet de eenige, maar de voorname oorzaak te vinden van de ongezondheid en den korten levensduur der inwoners. Wij gelooven dat elk, die weet hoe allernoodzaakelijkst eene zuivere dampkringslucht voor de gezondheid en het leven van mensch en dier is, met ons daarin zal toestemmen, als hij met ons nagaat, welke poelen Middelburg met laagwater in zich bevat, waaruit de allerschadelijkste dampen oprijzen. Zij zijn de volgende:

1. de kaaijen of binnenhavens, voornamelijk van het vak, begrepen tusschen den Dam bij de graanbeurs en de Dambrug, waarin een gedeelte der stadsriolen zich ontlasten;

2. de zoute gracht, die van den Visschersdijk langs de achterzijde van het Gevangenhuis rond de stad loopt, tot zij in en met het Molenwater bij de Koepoortstraat eindigt; in welke gracht insgelijks eenige stadsriolen uitkomen;

3. de achterburgtgrachten, liggende aan de binnenzijde der tot wandelingen geslechte wallen, waarin allerlei onreinheden vloeijen en geworpen worden;

4. het zoogenaamde Spui, strekkende zich van het Molenwater tot in de ad 1 genoemde kaai, waarin mede een stadsriool uitkomt, en

5. een opene stadsmestput, bij de Havenpoort aangelegd, waarin allerlei walgelijke afval en onreinheden van menschen en dieren wordt heengevoerd.

Hoogteligging van de stad Middelburg, boven de Noordzee en boven het landwater van Walcheren, zoo als dit laatste de stad omringt in haar vest of zoetegracht, afgeleid uit de waterpassing van den heer L. Jansen Bz, te vinden in het Archief van het Zeeuwsch genootschap der wetenschappen

Volgnommers.	AANDUIDING DER PLAATSEN.	Boven gewoon laagwater in de haven en kaaijen 1).	Boven gewoon hoogwater in de haven en kaaijen 1).	Boven den middelbaren waterst. in de haven en kaaijen 1)	Boven den gemiddelden waterstand der vest.
		ellen.	ellen.	ellen.	ellen.
	I. Het middenste of oudste gedeelte der stad.				
1	Het middenpunt van dit gedeelte is de oude nu gesloopte Burg, nabij de Groenmarkt. Zij ligt	8,84	5,34	7,09	8,1[illegible]
	Rondom dit hoogste punt van de stad, loopt een cirkelomtrek van de groote Markt door de lange Noordstraat, de Wagenaarstraat, de beide St. Pieterstraten en den Langendelft tot de groote Markt. Naar dezen cirkelomtrek, daalt de hoogte van bedoelden Burg regelmatig af, zoodat zij is:				
2	langs de [illegible] van de [illegible] tusschen den Langendelft en de Noordstraat, gemiddeld	6,38	2,83	4,58	5,60
3	langs de lange Noordstraat	5,33	1,83	3,58	4,60
4	„ „ Wagenaarstraat	4,08	0,58	2,28	3,30
5	„ „ St. Pieterstraat	4,77	1,27	3,02	4,04
6	„ „ Langendelft	5,33	1,83	3,58	4,60
	De in dien cirkelvlakte liggende straten en pleinen hebben de volgende hoogten:				
7	de Groenmarkt gemiddeld	7,39	3,89	5,64	6,66
8	„ Langeburgstraat	7,51	4,01	5,76	6,79
9	„ korte dito	6,79	3,29	5,04	6,06
10	korte Lombaardstraat	7,17	3,67	5,42	6,44
11	„ Lange [illegible]	6,10	2,60	4,35	5,38
12	„ Latijnsche schoolstraat	5,80	2,30	4,05	5,07
13	„ Boogaardstraat	5,81	2,31	4,06	5,09
14	„ Blindenhoekstraat	4,98	1,48	3,18	4,21
15	„ Balans (plein)	4,67	1,17	2,92	[illegible]
16	„ Abdij (plein)	5,02	1,52	3,27	4,30
17	„ Abdijpoortstraat	4,87	1,37	3,12	4,14
18	„ Korte Giststraat	5,23	1,73	3,48	4,51
	Transportere	105,92	42,92	74,42	92,85
	Per transport	105,92	42,92	74,42	92,85
19	het Koorkerkhof	5,42	1,92	3,67	4,69
20	de Walstraat, tusschen het Koorkerkhof en de Burgstraat	6,68	3,18	4,93	5,96
21	het Reigerstraatje	5,41	1,91	3,66	4,68
22	„ Nieuwekerkstraatje	5,42	1,92	3,67	4,70
23	„ Oude dito	5,46	1,96	3,71	4,73
	Te zamen	134,31	53,81	94,06	117,61
	Gemiddelde hoogte van het oudste gedeelte der stad	5,84	2,34	4,09	5,11½
	II. De kaden en dijken langs de huizen op de binnenhavens of kaaijen hebben de volgende hoogten:	ellen.	ellen.	ellen.	ellen.
24	Noordzijde van den Dam, van de Graanbeurs tot de Dambrug, gemiddeld	5,44	1,94	3,69	4,72
25	Rotterdamsche kade tot de Punt	5,66	2,16	3,91	4,93
26	Zuidzijde van den Dam, van den Kortendelft tot de Dambrug	5,86	2,36	4,11	5,13
27	Dwarskade tot aan het monument	5,56	2,06	3,81	4,83
28	Rouaansche kade tot de Bellingstraat	5,00	1,50	3,25	4,27
29	Londonsche kade tot de St. Geertruistraat	4,09	1,59	3,34	4,37
30	Turfkade tot de St. Janstraat	5,20	1,70	3,45	4,47
31	Nieuwhavenkade tot de Hoogstraat	5,08	1,58	3,33	4,35
32	Konsteenschendijk langs het Gevangenhuis	5,40	1,90	3,65	4,77
33	Korendijk, van den oliemolen tot de Bellingbrug	5,46	1,96	3,71	4,73
34	Binnendijk, tusschen de Belling- en Dokbrug	5,31	1,81	3,56	4,58
	Te zamen	59,06	20,56	39,81	51,15
	Gemiddelde hoogte der kaden en dijken langs de binnenhavens	5,37	1,87	3,62	4,65

1) Deze waterstanden komen overeen met die in de Noordzee vóór het Veergat.

(Wordt vervolgd.)

Zeetijdingen.

Eergisteren is te Vlissingen binnen gekomen de hollandsche sloep *Sine Nomine*, gezagvoerder W. Loeff, van Sunderland met steenkolen.

Handelsberigten.

Rotterdam 6 december.

Heden is een partijtje paddy aangevoerd per Diligentia van Rangoon, tot f 5 afgedaan. Met de 6000 balen rijst per het zelfde schip aangevoerd, was men tot f 7 aan de markt, welke prijs echter nog niet te maken was.

Meekrapprijzen.

Avignon 3 december.

De prijzen zijn vooruitgaande. Men betaalt grif fr. 45 à fr. 46 rosé en fr. 48 à fr. 50 palud. Gemalen meekrap zonder vraag, maar de verbetering in racine maakt de houders ferm en men zou geene verkoopers vinden onder fr. 58/59 SFFF rosé en fr. 61 à fr. 62 SFFF palud.

Rotterdam 8 december.

Van meekrap werd redelijk geveild, de prijzen waren ferm en er werd meer gedaan dan vorige week; onberoofde f 27½ à f 27½.

Graanmarkten.

Amsterdam 8 december.

Tarwe en gerst prijshoudend.

Raapolie op zes weken ƒ 55¼. Lijnolie op zes weken ƒ 41¼.

Koolzaad (dadelijk) 85½ p. vl.

Rotterdam 8 december.

Tarwe 25, erwten 10, kanariezaad 50 cent lager; rogge en gerst f 20 hooger; anders alles eender.

Prijzen van effecten.

Amsterdam 8 december.

Nederland.	Werkelijke schuld	2½	pct.	62¾
	dito dito	3	„	—
	dito dito	4	„	93¾
	Handel maatschappij	4½	„	—
Rusland.	Oblig. bij Hope & co.	5	„	102¾
	dito dito 1828/1829	5	„	—
	Certific. dito 1840	4	„	83¾
	dito bij Stieglitz	4	„	82¾
	dito dito 1854	5	„	93¾
	Obl. bij Stieglitz (nieuwe)			95
	Certific. van inschrijving	6	„	—
Spanje.	Oblig. nieuwe stukken	1½	„	23¾
	Binnenlandsch	3	„	36⅝
Oostenrijk.	Oblig. metaliek	5	„	74
	dito	2½	„	—
	dito nieuwe betaalbaar Amst.	5	„	83¾
Belgie.	Certific. bij Rothschild	2½	„	—
Portugal.	Obligatien	3	„	44½
Oostenr.	Oblig. nationale	5	pct.	75½
Spanje.	Crediet.			67
„	Bewijzen coupons			6
Mexico.	Oblig. 1853	3	pct.	21¼
Venezuela.	Oblig.	4½	pct.	33

Beurs van Londen, 6 dec. ten 12 ure. Consols 94⅛.
Beurs van Weenen, 5 dec. (Slotprijzen.) Metalliek. 5 pct. 83¼.
Beurs van Parijs, 6 dec. (Slotprijzen.) 4½ pct. compt. —,— 3 pct. 69,95.

Prijzen van coupons en losbare obligatien.

Amsterdam 4 december 1856.

Metalliek f 27,82½; Napelsche f —,—; Diverse engelsche in £ f 11,57½; Engelsche Russen f 11,57½; Fransche f 55,12½; Belgische f 55,62½; Pruissische f 34,25; Spaansche piasters f —,—; Spaansche coupons per fr. —,—; Hamb. Russen f 36,50; Russische in zilveren roebels f 36,62½; Poolsche in fl. f 27,25; Nationale metalliek f —,—; Coupons f —,—.

Middelen van vervoer.

STOOMBOOTDIENSTEN.

Van Middelburg op Zierikzee en Bergen op Zoom (Tholen).

Uren van vertrek in DECEMBER.

Van Middelburg				Van Tholen			
Vrijdag	12	's morg.	11 ure.	Zaturdag	13	's morg.	10 ure.
Maandag	15	namiddag	1	Dingsdag	16	„	11,30
Vrijdag	19	's morg.	4	Zaturdag	20	„	3,30
Maandag	22	„	7,30	Dingsdag	23	„	6

Tusschen Middelburg en Rotterdam.

Uren van vertrek in DECEMBER.

Van Middelburg				Van Rotterdam			
Woensdag	10	's morg.	9,30	Donderdag	11	's morg.	7 ure.
Vrijdag	12	„	11 ure.	Zaturdag	13	„	8,30
Zondag	14	„	6	Dingsdag	16	„	8,30
Woensdag	17	„	7	Donderdag	18	„	8,30
Vrijdag	19	„	7	Zaturdag	20	„	10,45
Zondag	21	„	7	Dingsdag	23	„	11,30

Van Vlissingen op Rotterdam.

WINTERDIENST.

Vastgestelde uren van vertrek.

Van Vlissingen	Van Rotterdam
des Maandags, Woensdags en Vrijdags, 's morgens 8 ure, na aankomst der stoomboot van Breskens.	des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags, 's morg. 8½ ure, na aankomst van den 1sten trein uit 'sHage.

NB. De Omnibusdienst tusschen Middelburg en Vlissingen correspondeert met de Stoombootdienst.

De Wagendienst van Goes op het Catsche Veer is veranderd in eene zoodanige dienst van Goes op Wolfaartsdijk.

Advertentien.

Kruiningen, den 5 December 1856. Heden beviel voorspoedig van een' ZOON J. C. DOMINICUS — STEENBERG.

Middelburg, 8 December 1856. Heden overleed alhier, na een smartelijk en geduldig lijden, in den ouderdom van 50 jaren, Mejufvrouw FRANCINA ADRIANA BOONE, diep betreurd door hare nagelatene Zusters en Broeder.

Eenige kennisgeving.

Familie en Vrienden gelieven deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving aan te merken.

Voor de vele bewijzen van deelneming, betoond bij het overlijden onzer geliefde oudste Zuster ADRIANA MARIA LE CLERCQ, betuigt de ondergeteekende, ook namens Broeders en Zusters, haren welmeenenden dank.

Middelburg, den 8 December 1856. J. H. LE CLERCQ.

Betaling van **Tractementen** over het vierde kwartaal 1856, ten Kantore van den Betaalmeester en bij Heeren Ontvangers der Directe Belastingen.

MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

DEPARTEMENT MIDDELBURG.

Vergadering op Woensdag den 10 December 1856, des avonds ten 7 ure. — Rapport van het Bestuur ter bevordering van meerdere deelneming enz.; Voorlezing.

TOLLEN VLISSINGSCHEN RIJWEG.

Die genegen zijn tot den **Afkoop der Tollen** op den Vlissingschen Rijweg, voor 1857, vervoegen zich te Middelburg den 15 en 19 December, en te Vlissingen den 16 en 20 December, tusschen 1 en 3 ure, ten Raadhuize dier Gemeenten; *zullende na dat tijdstip geen afkoop meer worden toegestaan.*

VERKOOPING van opgaande OLMEN en andere **BOOMEN,** geschikt tot Werkhout, op Zaturdag 20 December 1856, te **Zandijk-binnen**, Gemeente Veere. — Nader te adverteren.

Op Maandag den 22 December 1856, des avonds ten vijf ure, in de Herberg bij M. MINNAAR, te **Wolphaartsdijk**, zal J. KOEMAN publiek presenteren te verkoopen:

EEN WOONHUIS, SCHUUR en verderen Timmer, met 2073 Ellen ERVE, zijnde een zeer wel beklante **Winkel** en ook **een Vrachtenaars-Bedrijf**, alsmede 1,2360 EB. BOUWLAND, alles staande en gelegen te Wolphaartsdijk.

Informatien zijn te bekomen bij den Verkooper en ten Kantore van den Notaris F. R. LENSHOEK.

OUDE ENGELSCHE BOEKEN.

Personen die in bezit zijn van oude Engelsche Boeken, **vóór 1630 gedrukt,** vooral oude Treur- of Blijspelen van **Shakespeare**, zullen een Aankooper hebben, met een' Brief te sturen aan M. PEETERS, Commissionair, in het HOTEL ST. ANTOINE, te Antwerpen.

In het magazijn van kantoorbehoeften van DE GEBROEDERS ABRAHAMS te Middelburg, Wal B 58, is weder ontvangen eene uitmuntende sortering:

FRANKFORTER SPEELKAARTEN

voor whist, bombe, piquet en tenne, welke per spel of per dozijn tot zeer billijke prijzen worden verkocht.

De ondergeteekende bewigt Heeren Liefhebbers, dat de door hem ten toon gestelde **PLATEN** gedurende deze week nog te bezigtigen zijn, waartoe hij hen vriendelijk uitnoodigt.

T. P. ROEST.

IN LOSSING **Brusselsche Kolen**, voor JOH. VAN DER LEIJE, Firma BEHEYDT & Co.

VERSCH aangekomene beste **China's-Appels** en Malaga **Citroenen,** bij J. COULON, Vlasmarkt. — Bij denzelven zijn ook **Kelen** en **Tippen** te bekomen.

LAMBRECHT'S beroemde en kostelijk bevonden

BORSTKOEKJES

zijn aan te bevelen bij borst- en halsziekten, hoest, schorheid en heeschheid. Zij zijn een verzachtingsmiddel bij chronische ziekten, als asthma en kortademigheid, die zij ook helpen genezen. Zij verdienen de voorkeur boven de andere bekende Pâtes, daar zij bij langer aanhoudend gebruik volstrekt geen maagzuur of verslijming veroorzaken.

Het Doosje kost 50 cent.

ROCHE's Embrocation, een zeer gunstig bekend uitwendig middel tegen kinkhoest, asthma en kortademigheid, veroudorde hoest enz.

De van ouds gunstig bekende **HOFF's Stuipkoralen** voor 3 gulden de Snoer.

Depôt Verkoophuis.

In het 4de District, ZEELAND, wordt met Mei gevraagd een **SMIDSKNECHT,** het Boerenwerk grondig verstaande. Adres onder de letter H. aan het Bureau dezer Courant, Wal, B 58. — Brieven franco.

Heden komt van de Pers en wordt verkrijgbaar gesteld bij de GEBROEDERS MILBORN, een stukje, getiteld:

Wat willen de Oprigters van het Nieuwe Kerkgebouw op de Rouaansche Kade te Middelburg? aangetoond door * *.

Prijs 8 cent.

Bij de Uitgevers F. KLEEUWENS & ZOON te Goes is verschenen en bij de Heeren Boekhandelaren VAN BENTHEM & JUTTING te Middelburg mede verkrijgbaar gesteld:

De afschaffing der TIENDEN, door verandering in Grondrenten,

beantwoordt niet aan het beoogde doel;

Een ander middel kan dat doel meer volledig bereiken.

Tweede Druk. — Prijs 25 cent.

G. T. N. SURINGAR te Leeuwarden, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

DAISY BURNS,

DOOR

JULIA KAVANAGH.

Twee Deelen met gestempdrukte Titel en Vignetten ƒ 6,—.

VERSPREIDE GEDIGTEN

VAN

ABM. DES AMORIE VAN DER HOEVEN,

IN LEVEN HOOGLEERAAR TE AMSTERDAM.

voorafgegaan door een

WOORD TER HERINNERING AAN DEN ONTSLAPENE,

DOOR

M. COHEN STUART.

Een Deel, gr. 8vo. — f 3,25.

DE LAATSTE BUNDEL

van den Dichter

H. TOLLENS Cz.

getiteld

NALEZING,

onuitgegeven en verspreide Gedichten.

Groot 8vo, in Carton, met Vignet ƒ 3,60.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.